

ORHAN KOLOĞLU
PRUSYA'DAN ENVERLAND'A
VE GÜNÖMÖZE
TÖRK - ALMAN TARİHİ

İstanbul, 2018

Tarihçi
Kitabevi

Tarihçi Kitabevi Yayınları • 130

Genel Yayın Yönetmeni
Necip Azakoğlu

Editör
Necip Azakoğlu

Yayına Hazırlayan
Nevin Azakoğlu

Kapak ve sayfa tasarımı
Çağlar Yalçın

Birinci Baskı: İstanbul, Aralık 2018

Boyutlar: 13,5 x 21 cm
Sayfa sayısı: 312

ISBN: 978-975-2466-23-4

Baskı ve cilt
İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri
Çobançeşme Mah. Altay Sk. No: 8 Yenibosna
BAHÇELİEVLER-İSTANBUL
+90 (212) 496 11 11
Sertifika no: 10614

© Yayın hakları Tarihçi Kitabevi'ne aittir.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan
kısımın veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya
edilemez, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Tarihçi Kitabevi
Sertifika No: 17618

Moda Caddesi No: 104/A Moda/Kadıköy-İSTANBUL
Tel: 0216 418 68 86 GSM: 0530 370 74 11
www.tarihcikitabevi.com info@tarihcikitabevi.com

 tarihcikitabevi

 TarihciKitabevi

 tarihcikitabevi

ORHAN KOLOĞLU
PRUSYA'DAN ENVERLAND'A
VE GÜNÜMÜZE
TÜRK – ALMAN TARİHİ

İstanbul, 2018

Tarihçi
Kitabevi

Orhan KOLOĞLU, 1928'de Kadınhan'da (Konya) doğdu. Galatasaray Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi'ni bitirdi. Strasbourg Üniversitesi'nde Tarih doktorasını tamamladı.

Gazeteciliğe 1947'de başladı. Türkspor, Son Saat, Yeni Sabah, Milliyet, Yeni İstanbul, Aydınlık gibi gazetelerde çalıştı. 1964'de Basın ve Tanıtma Ataşesi olarak çalışmaya başladı. Roma, Karacı, Paris, Londra, Beyrut'ta görev yaptı. 1972'de Milliyet'in Almanya baskısını başlattı. 1974'de Basın Yayın Genel Müdürlüğü'ne (BYGM) atandı. 1975-77 döneminde Bülent Ecevit'in Uluslararası İlişkiler Danışmanı olarak çalıştı. Libya'da, Türkiye'de ve dünyanın çeşitli üniversitelerinde hocalık yaptı. Tarih konularını inceleyen 80'den fazla yayımlanmış eseri vardır. Osmanlıca, Fransızca, İngilizce, İtalyanca, Almanca ve Arapça bilir.

Murat Bardakçı'nın belirttiği gibi "Kitaplarının önemli özelliği belgeye dayanmasıdır; şahsi evrak hazinesi çok zengindir. Verdiği bilgiler ve yorumlar gayet sağlamdır. Gazeteci kökenli olduğu için Türkçeyi rahat kullanıp, merak uyandıracak şekilde yazmakta ve ilgi çekici konularda eserler üretmektedir."

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (2 kez), Sedat Simavi, Yunus Nadi, Afet İnan Sosyal Araştırma ödüllerini kazanmıştır.

Son yıllarda çıkan eserlerinden bazıları:

- *İstanbul Şehroğlanı ile Şehirkızı*, Tarihçi Kitabevi, 2017
- *Türk - Arap İlişkileri Tarihi*, Tarihçi Kitabevi, 2017
- *Osmanlıcadan Türkçeye Okuryazarlığımız*, Tarihçi Kitabevi, 2015
- *1915 Basınında Çanakkale*, Tarihçi Kitabevi, 2015
- *Hain'name*, Tarihçi Kitabevi, 2. Baskı, 2014
- *İlk Gazete İlk Polemik*, Kaynak Yayınları, 2014
- *Tamga Pençe Tuğra İmza*, Tarihçi Kitabevi, 2013
- *Curnalçilikten Teşkilatı Mahsusa'ya*, Kırmızı Kedi, 2013
- *Türk Korsanları*, Tarihçi Kitabevi, 2012
- *İslam Aleminde Masonluk*, Kırmızı Kedi, 2012
- *Üç İttihatçı*, Kırmızı Kedi, 2011
- *Arap Kaymakam*, İkinci Baskı, Aykırı Yayınları, 2011
- *Avrupa Kıskaçında Abdülhamit*, 3. Baskı, İletişim Yayınları, 2008
- *Osmanlı'dan 21. Yüzyıla Basın Tarihi*, Pozitif Yayınları, 2006.

*Tedavisiyle yeniden bilimsel çalışma yapmama yardımcı olan
Amerikan Hastanesi Kardiyoloji Bölümü Başkanı
Dr. GENCO YÜCEL'e teşekkürlerle...*

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	11
BÖLÜM I: PRUSYA'DAN ENVERLAND'A	
GÖÇEBELİK ÇAĞINDA	15
<i>Makedonyalılar Asya'ya</i>	15
<i>Hunlar Orta Asya'dan Avrupa'ya</i>	16
<i>Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nun Bin Yılı</i>	17
<i>İslam'la Türk'ün Öne Çıkışı</i>	19
<i>Haçlı Seferleri Başlayınca</i>	22
<i>Türk Balkanlara Girince</i>	27
<i>Papa'cı Alman Arayışta</i>	28
DEVLET-İ EBED MÜDDET BAŞLAYINCA	31
<i>Osmanlı İstanbul'a</i>	31
<i>Avrupa Matbaa'ya</i>	34
<i>Avrupa'nın Ortasına Yönelince</i>	36
<i>Türk, Tanrı'nın Kamçısı... Şeytanıdır...</i>	38
NEMÇE VE BEÇ'LE İLK TEMAS	42
<i>Beç'i Vermez Ama Türk Hakimiyetini Kabul Eder</i>	42
<i>Türk'e Bakıp Kendine Eleştiri</i>	46
<i>Kanuni Döneminde Haraca Bağlanınca</i>	49
<i>2. Beç'e Hazırlanırken Evliya Çelebi'den</i>	55
<i>Devlet-i Ebed Müddet'i Durduruş</i>	60
<i>Devşirmeciliğimize Karşı Milliyetçilik</i>	62

PRUSYA GÜNDEME YERLEŞİNCE	66
<i>İttifak Arayışı Başlayınca</i>	66
<i>İttifak Umudu Suya Düşünce</i>	69
<i>Hastalanmamaya Çare Arayışında</i>	73
<i>Hasta Adam Olunca</i>	80
<i>Pera Almanlarının Yetersizliği</i>	84
<i>Berlin'e Ulaşan Türklere Gelince</i>	87
<i>Gözlemci Alman Subaylar</i>	90
<i>Alman'ı Prusyalı Subaydan Tanıyınca</i>	93
SİYASET ALMAN ORDUSUNA BAĞLANINCA	96
<i>İstanbul'u Geri Aldıranlar</i>	96
<i>"Drang nach Osten" Başhıyır</i>	100
<i>Abdülhamid ile Herzl'i Buluşturma</i>	106
<i>Alman'a Rağmen İttihat ve Terakki</i>	112
ENVERLAND'A DALINCA	116
<i>Goltz'dan Dönüş Hazırlığı</i>	116
<i>Türk Jaeckh ve 179 Mektup</i>	121
<i>Çözölemeyen Sorun: Dil</i>	126
<i>Askeri Heyeti Islahiyye</i>	131
<i>Tannenberg... Sarıkamış....</i>	142
<i>Çanakkale'de Zafer... Osmancık'tan Umut</i>	145
<i>Kut al amara - Goltz</i>	156
<i>Almanya'da İlk Cami</i>	162
<i>Altının Yoksa Kâğıt Paranı Kim Alır?</i>	167
<i>Dünya Savaşı Sona Ererken</i>	170
BÖLÜM II: ANADOLU'DAN BERLİN'E	
1919'ı HAZIRLAMADA SON ÜÇ YIL	185
<i>20 Eylül 1917 Muhtırası</i>	188
<i>Bizim Halimiz</i>	188
ALMAN'LA SORUNLAR ÇIKINCA	192
<i>Sonsöz</i>	194

TÜRK SEVR'E GİDERKEN ALMAN'IN DEĞERLENDİRMESİ	195
ALMAN'IN İSTİKLAL SAVAŞI'NA BAKIŞI	201
“YURTTA SULH CİHANDA SULH”A VARIŞ	208
ATATÜRK TUTKUNU ALMAN	219
TÜRK'ÜN İZLEDİĞİ SAVAŞLAR	223
VON PAPEN NASIL ÇALIŞIYORDU?	229
RUSYA'DAN ALMANYA'YA TÜRKİSTANLILAR	235
<i>BERLİNER MAUER = Berlin Duvarı</i>	239
ALMANYA'NIN İSTANBUL'U	244
<i>Gastarbeiter (misafir işçi) Sorunu; Alamancı</i>	248
BAHNHOF YAŞAMINDA	253
GELELİM ALMAN'DA İSLAM SORUNUNA	262
KARASES'DEN OĞLUNA	269
ALMANYA DOĞUMLULARA GELİNCE	277
<i>Futbol Olmazsa, Şarkıyla...</i>	289
YAŞAMDA KADIN'IN YERİ	291
MERKEL DÖNEMİ	302
DİZİN	311

ÖNSÖZ

Tarihte iç içe yaşamamış ama dünyayı yönlendirme çabasında işbirliği yapmış iki topluma örnek olarak Almanlarla Türkler gösterilebilir.

Nazım Hikmet özetlemişti:

“Dört nala gelip Uzak Asya’dan / Akdeniz’e bir kısrak başı gibi uzanan / Bu memleket bizim...”

1940-60’larda bütün dünyanın saygı duyduğu Atatürk’ün Cumhuriyet Türkiyesi ortamında “Almanya’ya Göç”ün çılgın bir akıma dönüşmesi doğaldı. Gerçi solculuğu Sovyet iktidarına bakarak yüksek okul ve üniversite sıralarından aktarmakla yetinenler vardı ama... İşçi sınıfı niteliğine sarılanların, Atatürk’ün Kurtuluş Savaşı’nda daha zafer kazanılmadan önce 1 Mart 1922’de Meclis kürsüsünden en öne çıkardığı kesim olduğu fark ediliyordu:

“Türkiye’nin sahib-i hakikisi ve efendisi hakiki müstahsil olan köylüdür.”

Dünyaya hâkim Bolşevik yönetimi ortamında Almanya’daki Hitler akımına hiç ilgi duyulmaması, sağlıklı bir gelişme gösterildiğini de kanıtlamıştır. Ama Birinci Dünya Savaşı (1914-1918) dönemine yönelen yüz yıllık sürede dünya efendiliğine birlikte soyunmanın yaşandığını unutamayanlar da... Hem de Osmanlı’ya bu sürede kullanmaktan kaçındığı Cihad anlayışını uygulattırarak... Hitler hayal etmiş olabilirdi ama Türkiye’de hiç aldırın yoktu. Buna karşılık para kazanma ihtiyacıyla hızla patlayan akım, bugün nüfusumuzun o döneminkinin sekiz misline çıkarak 80 milyona ulaşmasıyla, hızlı bir iş gücü göçünü eskisinden fazla hissettiriyor.

1950'lerden itibaren Sirkeci'de trenlere dolup Almanya gibi, Hollanda, Belçika, Fransa ve diğer sanayileşmiş Batı Avrupa ülkelerinde para kazanma hayaline sadece Türkler değil, Balkanlar ve Ortadođu'nun halkları da katılıyordu. Bu yarışa günümüzde en az üç milyon denilen Suriyeli sığınmacı ile Afrika'nın ortasından Akdeniz'i aşma yarışına girenler de katılıyor.

1970'lerin başında üç yıl kadar Almanya'da önce Milliyet, sonra Hürriyet gazeteleri yayınıını üstlenmiş, her gün bir tam sayfayı dolduracak kadar bilgiyi İstanbul'a ulaştırmıştım. Gazete sayfasının yarısı boyundaki 32 makaleden oluşan "Bahnhof'ta -tren istasyonu- Hafta Sonu" başlığını taşıyan bu dizi, ister istemez iki toplum arasındaki tarihsel geçmişe de ilgi göstermeyi gerektirmişti. Böylece dünyanın birbiriyle hiç alakası olmayan iki ucunda (Orta Asya ve Batı Avrupa) tarihe yerleşmiş cemaatlerin birlikte eylem girişimini de değerlendirme çabasına yöneldim.

Osmanlı "Devlet-i Ebed Müddet"leşip dünyaya hükmederken Alman imparatorlarının "Kutsal Roma Germen İmparatoru" adıyla bin yıl (800-1800) boyunca Katolik Papa'nın gönderdiği belgeye dayanarak İmparatorluğu yaşatmış oldukları fark edilir. Haçlı Seferleri'nde ön planda rol oynarken, buna karşı en kesin çıkışı sağlayan ve dünya tarihini değiştiren, başında Luther'in bulunduğu "Rönesans -Reform- Aydınlanma" hareketi de Türk'e destekten geri kalmaz... Hem de "Allah'ın görevlisi" gibi bir damgalamayla...

Merak etmemek mümkün değil...

**Orhan Koloğlu,
İstanbul 2018**

BÖLÜM I
PRUSYA'DAN ENVERLAND'A

GÖÇEBELİK ÇAĞINDA

Makedonyalılar Asya'ya

Yaşadığı bölgenin şartlarıyla yetinemeyip dünyanın içinde yer arayışına çıkma tutkusu, İsa'dan önceki dönemde başlamıştı. İÖ 500. yıllarda Karadeniz ve Hazar Denizi'nin güneyinden ilerleyip Anadolu'ya giren Perslerin Balkanlara kadar hakim olduğu biliniyor. Bunun intikamını da İÖ 356'da yirmi yaşında tahta geçen Makedonya kralı Büyük İskender'in ordusuyla Pers İmparatorluğu'nu yıkarak aldığı biliniyor. Hatta bütün Suriye, Mısır ve İran'ı fethetmekle yetinmemiş, Afganistan'a çıkmış, Hindistan'a da girmişti. Örneğin Mısır halkı onu kurtarıcı ilan etmişti. Tanrı Zeus'un oğlu ilan edildi. Daha Hıristiyanlık tutkusunun başlamadığı dönemde onların dinine saygı göstermiş, İran kralının kızını kendine kraliçe almıştı. Pers kralları gibi giyiniyor ve "Proskenes" (Hükümdar karşısında yere kapanarak selamlama) uygulamasını yerleştiriyordu.

Kendisini tanrılaştırma girişimine Asyalılardan fazla tepki gelmemesine karşılık Makedonyalılar ve Yunanlılar alaya alınca vazgeçti. Yine de Makedonyalılarla Perslileri kaynaştırma politikasından vazgeçmedi. Binlerce kilometre yol aşım İndus nehrine kadar ulaşmıştı. Babil'e gelip Hindistan'la deniz bağlantısını sağlama çalışmasına girişti. Ayrıca Hazar Denizi'nin ötesine bir keşif birliği göndererek Orta Asya ile de ilgilendiği anlaşılıyordu.

Uzun bir içkili eğlencenin ardından hastalandı ve on gün sonra, topu topu 12 yıl 8 ay süren saltanatını tamamlayıp 33 yaşında öldü. Cesedi önce Mısır'da Memphis'e, sonra İskenderiye'ye götürüldü. Dünyayı ayrı bölgeler değil, bütün bir yapı gibi algılama

tutkusuna hizmet ettiği açıktır. Pek çok Avrupalı lidere bu hayale kapılmakta örnek oluşturduğu da inkâr edilemez.

Hunlar Orta Asya'dan Avrupa'ya

Türk'ün adının yazıya döküldüğü ilk eserin Orhun Abideleri olduğu biliniyor. MS 720'lerde ilk kez yazılıya bağlandıysa da ismin çok uzun zamandır var olduğunu kabul etmek gerekiyor. Asya'nın ortasında, Kuzey Denizi'ne ulaşmadan ve Hindistan'a inen dağları aşmadan 4000 kilometre; Çin'in hükmettiği sahil kısmına girmeden Avrupa'nın en doğusuna kadar 6000 kilometre uzunlukta olan Orta Asya'da yaşayanların hepsinin zamanla hep Türk diye anıldığı biliniyor.

Coğrafyası su baskınının yanı sıra uzun süreli kurumaya da imkân veren bölgenin halkları için en büyük umut üreticiliğini zenginleştiren, Çin'e girip sahil bölgelerine ulaşmaktı. Çinli bunun farkında olduğu için, İsa'dan 400 yıl önce insanlık tarihinin en önemli eserlerinden olan ÇİN SEDDİ'nin inşasına girişti. Bu salt bir kale değil, iki yüz yıl sonra, İÖ 206'da tamamlandığında 2400 kilometre uzunluğa erişmiş, en az on metrelik duvarlara bağlanmış, koruyucusuna haberleşme imkânı da sağlayan kuleleriyle tarihin ilk harika eserlerindendi.

Dünyada medeniyetin sahil boyu devletlerinde (Çin'de, Hint'te, Akdeniz'de) geliştiği ortamda Orta Asya gibi iklimi bozuk ülke halklarının buralara göz dikmesi doğaldı. Nitekim sınırlı bir kesim seddi aşar ama daha uygar Çinlilerin içinde erirler. İşin önemlisi, belli bir isim birliğine sahip tek bir cemaatmiş gibi de algılanmıyorlardı.

Prof. Ahmet Taşağıl'ın "Eski Türk Boyları - Çin Kaynaklarına Göre MÖ III-MS X. Asır, 2016" başlıklı eseri, Türklerin tek bir cemaat özelliği taşımadığına Çin örneklerinden kanıt vermektedir. 82 isim arasında Basmlı, Oğuz, Peçenek, Tokuz Oğuzlar, Türgiş, Karluk, Kıpçaklar, Türkmenler gibi bugüne de yarananlar varsa da yetmişin çoğu Çince'dir:

ENVERLAND'A DALINCA...

Goltz'dan Dönüş Hazırlığı

Özgürcülük akımına Saray'ın içinden de katılan olur. 1899'da Damat Mahmut Celalettin ile oğulları Prens Sabahaddin ve Lütfullah, birlikte Paris'e sığınır. "Adem-i Merkeziyetçi" diye tanınan grup, 4-9 Şubat 1902'de düzenledikleri "Ah-rar-ı Osmaniye" Konferansı'na Türk, Arap, Kürt, Ermeni, Rum, Arnavut, her milletten temsilci alırlar. Amaç, Avrupa ama daha çok Fransız, kısmen İngiliz örneğinde örgütlenmelerle Osmanlı'nın içinde mahalli idareler kurulmasıdır. Bu bağları sebebiyle Alman dışı ve etkisiz kalırlar.

8-9 Haziran 1908'de İngiliz kralıyla Rus çarı, Fin körfezindeki Tallinn şehrinde buluşup içeriği açıklanmayan bir görüşme yapmıştı. Önce Almanların rahatsız olduğu görüldü ve Selanik/Manastır'daki konsolosları hemen İttihatçılara özellikle Balkanların paylaşılması konusunun tartışıldığı haberini ulaştırdı. Bunun üzerine Erkânıharp Binbaşı Enver'in liderliğinde hem gayri Türk'lere hem de Osmanlı ordusu kumandanlarına karşı eylem başlatıldı. Bâbîâli bunu durduramayınca, Selanik'te 23 Temmuz günü İkinci Meşrutiyet ilan edildi. Abdülhamit de ertesi günü gazete ilanıyla onayladı.

İlandan 15 gün sonra, 9 Ağustos 1908 tarihli Viyana'nın bütün Avrupa'da satılan "Neue Freie Presse" gazetesinin bütün birinci sayfası, "Die Junge Türkei und Ihre Armee" (Genç Türkiye ve Ordusu) başlıklı makale ile doldurulmuştu. Berlin'den 7 Ağustos'ta gönderildiği belirtilen makalenin yazarı olarak "Freiherrn" (Özgür kişi) Goltz diye sunuluyor ve ekleniyordu:

"Piyade generali, öncesinde Kayzer'in Osmanlı mareşali."

Zamanında Osmanlı ordusunun yetiştirilmesi yanlısı ve İttihatçı yanlılığının karşıtı olan Mareşal'in, yepyeni bir Alman-Türk bağına ışık tutmaya çalıştığı anlaşılıyordu. Özetliyoruz:

“Büyük bir dönüşüm sonucu ordu, Doğu'da yönetme rolünü üstlendi. Padişahlarına bağlılıkları, itaatleri ve sadakatleri var... Birliklerin saltanat ve hanedan aleyhtarlığı olmayacak.... Reval Buluşması önemli değildir. Ordunun içinde modern yapılaşmayı düşünen çok... Bütün genç subayları da etkiliyor... Türkiye, en güçlü sömürge ordusuna sahip ve savaşarak en zorlu koşullarda ilerliyor... Tripoli, Yemen, Hicaz, Asir ve bütün Arap ve Afrika bölgelerinde... Ama bölgeden sürekli bir güçlü, dikkatli, uyanık garnizon istiyorlar... Bu durum, görevlerinden uzaklaştırıyor... İşitilmesi yüksekteki ilahiye kurbanlığı getiriyor... Birliklerin oralarda harcanan ölüme yönelikliği ürkütücüdür... Doğu Asya'daki büyük savaşçı oluşumu ve bunun sonradan beliren etkisi, örneğin Yemen'de bu sanatı işitilmemiş bir felakete dönüştürdü... Avrupa anlayışı işlemelidir...

Makedonya'da yıllardır savaş var... Mali sıkıntı yüksektir ve askeri yönetimle her gün sadece azınlık olan Müslümanlara yönelir... Hızlı bir sonuç gerektirdi, yasayla hizmet verecekler, 5, 6, 7 yıl, hatta daha uzun bayrak altında bağlı kaldılar... Sayısız ihbar her girişimi tehlikeye soktu, kendi içlerinde güvensizlik, subayların güvenilirliğini zayıflattı... Endişeleri artırdı... Eski şanlı şöhretli ordu yerine gelecek savaşta yiğitlik yerine ulaşamayacak... Bu da bir karara vardırırdı, mevcut durumu bir sona bağladı... Hapsedilişi başka düşünürleri eylemci ve aydınlıkçı subayları Makedonya ordusundan, Manastır'dan eyleme yöneltti... 1876 oluşumunu zirveye oturttu...

Eğer bu parlamento sistemi kalırsa, ki ülke halkı bekliyor, geleceği öğrenirler. 1876 Meclisi'ni anımsayanlar başlangıçta çok konuşmacı çıkardı, siyasi gruplar belirdi. Türkiye'nin en büyük sıkıntısı, güvenli hedef olmamasıdır... Güvensizlik de tayinlerdedeydi... Öyle bir askeri kabine vardı ki onun da üstünde kimsenin tanımadığı bir adam... Hem de bir tane daha... Onlar davranır, hiçbir subay neler olacağını bilmez...Kumandanlar savaş bütçesine

37 a

1910'da Berlin'de sarayda İmparator tarafından kabul edilmek üzere sıra bekleyen Enver Bey (Almanlar o yıllarda Enver Bey'e Paşa demekteydiler).

Deutsch-Türkische Vereinigung
 Geschäftsstelle: Berlin W. 35, Schöneberger Ufer 36a
 Fernsprecher: Nollendorf 928-930 / Telegrammadresse: Türkoer
 Ehrenmitglieder:
 Cz. Enver Pascha, Kaiserl. Türk. Kriegsminister und Vize-Generalissimus / Cz. Generalfeldmarschall Freiherr von der Goltz, Konstantinopel / Seine Hoheit der Großwesir a. D. Halik Pascha, Kaiserl. Türk. Vizekanzler / Cz. Warschau Liman von Sanders / Cz. General Rahmud Wukhtar Pascha, Kaiserl. Türk. Vizekanzler a. D.
 Vorstand:
 Vorsitzender: Generalkonjul Rudolph von Koch, Berlin
 1. Stellvertretender Vorsitzender: Dr. Schacht, Direktor der Nationalbank für Deutschland, Berlin /
 2. Stellvertretender Vorsitzender: Professor Dr. Wiedenfeld, Halle a. S.
 Schriftführer: Professor Dr. Ernst Jäch, Berlin, Schöneberger Ufer 36a.
 Schatzmeister: Dr. Alexander, Direktor der Deutschen Orientbank, Berlin.
 Alter: Balkan, Generaldirektor der Hamburg-Amerika-Linie, Hamburg / Franz Johannes Günther, Generaldirektor der Anatolischen Eisenbahnen, Konstantinopel / Dr. von der Nähler, Köln / Landrat a. D. Krüger, Vorsitzender des Zentralverbandes deutscher Industrieller, Berlin / Geh. Oberregierungsrat Dr. Sachau, Direktor des orientalischen Seminars, Berlin / Generalkonjul Dr. Paul von Schwabach, Berlin.

Die Deutsch-Türkische Vereinigung
 ist (gemeinsam mit der Türkisch-Deutschen Vereinigung in Konstantinopel unter dem Vorsitz von Enver Pascha) die Zentrale für alle deutsch-türkische Arbeit.
 Die Deutsch-Türkische Vereinigung ist bestrebt,
 die kulturellen Beziehungen zwischen Deutschland und der Türkei zu pflegen: durch Austausch deutscher Lehrer und Dozenten an türkische Schulen und Entschloßene Förderung von
 Die Mitalliedschaft bei der Deutsch-Türkischen Vereinigung.

37 b

Alman-Türk İttifakı: Yönetim Kurulu: Harbiye Nazırı Enver Paşa, General Goltz ve iki Osmanlı hariciyecisi, ayrıca Jaechk ile birlikte 11 Alman sanayici ve bilimadamı.

bağlı, yetkileri de... Dolayısıyla tam düzenli nizam gelmesini beklemek lâzım...Subay sokak gösterisine ait değildir, ya da açıklama yapmacı değil... Halk toplantılarında, politik yaşamda ciddi olmalıdır... Bunu şimdi yapacak...Türk Devrimi, Japonların geçen asırda 40 yıl süren, sonra devam eden Mançurya'da zafer ve devlet büyüklüğü sağlayan eylemine benziyor... Türkiye'de yeniden doğuş da devleti canlandırmalı, özellikle subaylar asker yetiştirmeyi becermelidir...

'Kuvvetli olan önce kendine doğru olur' ... Türk dostlarıma yönelttiğim bu görüşü bugün tekrarlıyorum... Tahir Bey yazmıştı benim için: 'Sakinleşin. Sadece akıl ile ki onu en iyi yöntemle bizim subay kesimimiz yerleştirdi, ülkemize en büyük hizmeti verdi.' Bu sözlere dayanarak ümidimi belirtirim. Şimdiki Türk subayları içindeki genç neslin ölümler hakkındaki görkemli sözleri anılarına yansıtacağına inanıyorum."

Wilhelm'e vazgeçmiş görüldüğü Doğu politikasına dönmeyi önermeyi tasarladığı anlaşılıyordu. Nitekim İstanbul ziyaretlerinde Osmanlı müşiri üniformasını giyip, fes takıp, Yavuz Sultan Selim'in kılıcını kuşanmış olarak resim çektirmekten kaçınmayan bu İmparator, iki kere İngiliz kralını ziyaret etmiş, Rus çarıyla ikinci defa buluşmaya hazırlanıyordu. Balkanlar ve özellikle Arnavutluk için hem İngiliz hem de İtalyanlarla pazarlıktaydı.

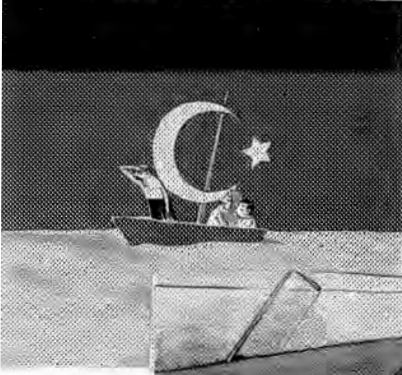
Meşrutiyet'le 30 yıl sonra yeniden seçimle kurulan yönetici meclisin sorunlarını çok ayrıntılı şekilde çözümleme gayreti, karmakarışık sorunlar yaratıyordu. Ordunun içinden de karşıtlar belirmişti. Askerin rejim sorunlarını çözmeye söz hakkı bulunup bulunmadığı, kendi aralarında bile gündeme geliyordu. Makedonya İslahatı üzerindeki Avrupa kontrolünün kaldırılması, bunda bir payı bulunan Almanya ile Avusturya'nın Bosna-Hersek'i kendi topraklarına katması tabii ki tepki yaratıyordu. Bulgaristan'ın krallığı ilanı, Yunanistan'ın Girit'e tam sahip olduğunu ilanı kafaları karıştırıyordu.

Meşrutiyet'in ilanından 8.5 ay sonra başlayan ve dokuzuncu aya girilirken bastırılan "Otuz Bir Mart Vakası" da İttihatçıları kargaşaya sürüklemişti. Ordunun içinde bile Alman'ı düşünen yoktu.

91 a
1961'deki uğurlayış.

91 b
50 yıl sonranın anma karikatürleri
(Sergi Almanya'da)

92
Dursun Akçam Kitabı

Deutsches Heim Glück allein

Alaman Ocağı Wie Türken Deutsche sehen

Alman Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel Türkçe mektup yazdı
Gastbeitrag von Außenminister Gabriel

Sevgili Türk hemşerilerim, Liebe türkische Mitbürger,

Sevgili Türk hemşerilerim, Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarımızın saygınlığını ve değerini her zaman önemsiyoruz. Türkiye ile Almanya arasındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir. Türkiye ile Almanya arasındaki işbirliğini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir.

Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarımızın saygınlığını ve değerini her zaman önemsiyoruz. Türkiye ile Almanya arasındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir. Türkiye ile Almanya arasındaki işbirliğini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir.

Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarımızın saygınlığını ve değerini her zaman önemsiyoruz. Türkiye ile Almanya arasındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir. Türkiye ile Almanya arasındaki işbirliğini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir.

Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarımızın saygınlığını ve değerini her zaman önemsiyoruz. Türkiye ile Almanya arasındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir. Türkiye ile Almanya arasındaki işbirliğini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir.

Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarımızın saygınlığını ve değerini her zaman önemsiyoruz. Türkiye ile Almanya arasındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir. Türkiye ile Almanya arasındaki işbirliğini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir.

Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarımızın saygınlığını ve değerini her zaman önemsiyoruz. Türkiye ile Almanya arasındaki dostluk ve işbirliği ilişkilerini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir. Türkiye ile Almanya arasındaki işbirliğini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türkiye'nin kalkınma ve modernleşme sürecinde Almanya'nın desteğine ve tecrübesine ihtiyaç olduğunu biliyoruz. Bizim için Türkiye'nin kalkınması, Almanya'nın kalkınması için de önemlidir.

En içten, Herzlich,
selamlarımla, Ilja

Almanya'daki Türkiye kökenli insanlar bizim bir parçamız

DİZİN

A

Abbasi, 21.
Angela Merkel, 305.
Attila, 17.

B

Başkan Wilson, 198, 206.
Bavyeralı Ludwig, 19.
Berlin Duvarı, 9, 239.

C

Cemalettin Kaplan, 269, 270.
Charlemagne, 18.

E

Eisenhower, 236.
Emevi, 21.

F

Falkenhayn, 139, 172, 175, 188,
192, 193, 194, 209.
Fezail el Etrak = Türklerin Fazi-
letleri, 21.
Franklin-Bouillon, 202.
Franz von Papan, 229.
Friedrich Barbarossa, 24.

G

Germenler, 17.
Goebbels, 220, 221.

H

Hitler, 11, 212, 215, 217, 219, 220,
222, 224, 225, 226, 229, 230,
233, 234, 239, 295, 302, 305.
Hunlar, 7, 16, 18.

K

Karahanlılar, 22.
Kavgam, 217.
Konstantinopolis, 19, 22.
Kreuzberg, 240, 246, 247, 248,
281.
Kreuzzug = Haçlı Seferi, 26.
Kutsal Roma Germe İmparator-
luğu, 7, 17, 18.

L

Lebensraum = Yaşam Alanı, 218.
Liman Von Sanders, 186.
Lloyd Georges, 202.

M

Misak-ı Milli, 198.

Mondros Ateşkes Antlaşması,
185, 210.

Mussolini, 217, 223, 225.

P

Papa Urban, 24.

Prosky nesis, 15.

R

Rumilik, 27, 28, 33, 264.

S

Saracenus = Sarasen, 21.

Selçuklular, 22.

T

Türkopol, 22.

U

Uğur Mumcu, 269.

V

Vahidettin, 179, 195, 196, 210.